

...és formát ölt a gondolat...

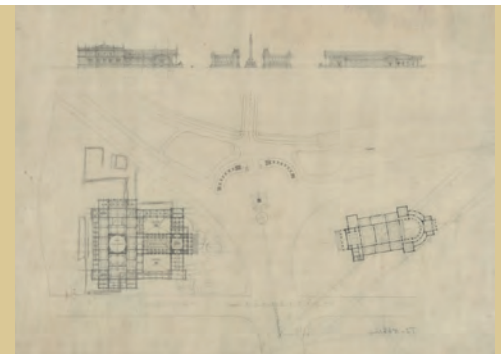
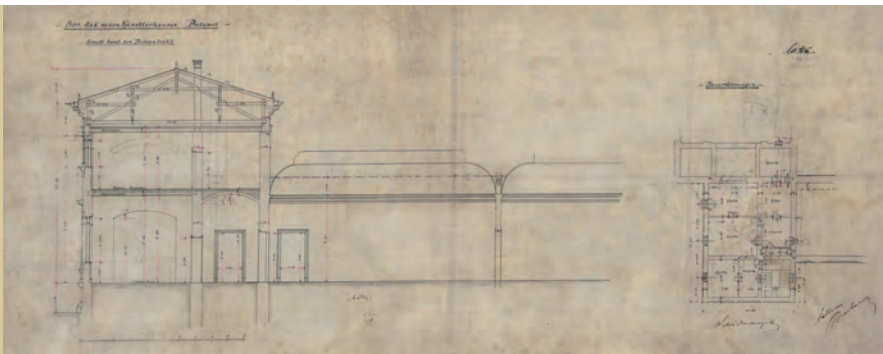
SCHICKEDANZ
ALBERT-KIÁLLÍTÁS,
MŰCSARNOK, BUDAPEST,
2015. SZEPTEMBER 5. - 2015. OKTÓBER 18.

A Múcsarnok és az Ezredéves Emlékmű Schickedanz Albert és a vele párhuzamosan kiállított Zala György szobrászművész közös koncepciója. Mindkettő 1896-ra, a Millennium ünnepségeire készült el (a szobrok elrendezése azonban csak 1929-re fejeződött be). Az Andrássy út, a Vár-Lánchíd-tengelyt kiteljesítő Sugárút tökéletesen megfelelt az ünnepi promenád szerepkörének. A reformkor után megerősödött polgárság egyik szimbolikus épülete pedig a Múcsarnok lett. A mind szellemi teljesítményként, mind gyakorlati szempontból hatalmas bravúr – a Hősök tere, a Múcsarnok és a Szépművészeti Múzeum tervezése és építése – egy alig hihető karriertörténet csúcspontja. Az, hogy miképpen találta magát Schickedanz, e szerény, de sokoldalú építőmester munkássága delén egy olyan megaépítkezés vezetői

posztján, amely korának számos hírneves budapesti építészt is bizonyára alaposan próbára tette volna, ráadásul a saját maga alapította újszerű vállalkozásában, az elegáns nevű Schickedanz-Herzog építészirodában, az a töretlen hittel végzett addigi munkásságában keresendő. Az épületek és a tér sikere kétségtelenül azok szakralitásában, spiritualitásában rejlik, s ez nem kis részben köszönhető annak a nagyvonalú tér- és tömegképzésnek, az építészeti részletek iránti fogékonyságnak, a hagyománytiszteletnek, az új anyagok, technikák ismeretének és nem utolsósorban munka iránti szerzetesi alázatnak, amely a szakmájának elkötelezett építőmestert jellemezte. A szász felmenőkkel rendelkező Schickedanz Albert 1846-ban az akkor monarchiabeli Sziléziában, a mai Bielsko Biala kisvárosban szüle-

tett, de 1848-ban már Késmárkon, a kiegyezés-kor pedig Tokajban találjuk a családot. Az apa német származása ellenére harcolt a szabadságharcban, várfogságba is került emiatt. Schickedanz Albert 1865-ben Karlsruhe-ban, a Politechnische Schule diákjaként kezdte tanulmányait, ám a család nehéz anyagi helyzete miatt dolgoznia kellett. Bécsben Karl Tietz építészirodájában kapott munkát, majd 1868-tól Pestre költözött és Ybl Miklós irodájában „rajzolt át” több mint tíz évet, miközben más irodáknak is vállalt szerkesztő-tervezői munkát. Lotz Károly és Székely Bertalan műhelyében festeni is tanult, amit gyakran kamatoztatott Ybl mellett: számos akvarellt vetett papírra a száraz épülettervek látványosabb kiegészítéseként.

Kurátorok: Muladi Brigitta, Madarász Ágnes

Gyaloglás iránti vágy

JAN GEHL: ÉLHETŐ VÁROSOK. TERC KFT., 2014, 280 OLD.

Két évvel ezelőtt a FUGA-ban tartott előadást, akkor a lapunknak adott interjúban (OCTOGON 2013/5) elmesélte, hogy összességében nagyon jó benyomást tett rá Budapest, a kelet-európai és a nyugati városi köztérek közötti különbségek taglalásakor pedig úgy fogalmazott: „Nem nagyon látok különbséget. A világ összes városában egy homo sapiens nevű faj él és e faj egyes egyedeinek közös a biológiai története, azonosak az igények és a különféle dolgokra adott reakciók, jórészt a világon mindenütt.” Miért is ez az idézet? Nos, a Koppenhágában élő dán építész és várostervező, fontos tanulmányok szerzője, Jan Gehl a városi életminőség javításával foglalkozik, különösen a gyalogos életmód

szemszögéből vizsgálva azt. Jobbitó tevékenysége leginkább a koppenhágai Strøget városrész autómentessé tételén, ennek történetén keresztül érthető meg. Gehl világszerte számos nagy jelentőségű várostervezési projektben vett részt, 2004-es, a londoni közterekről írt tanulmánya megkerülhetetlen szakmunka. 2013-as budapesti látogatásakor még csak az angol változatot dedikálhatta a *Cities for People* című, 2010-ben kiadott kötetéből, melyben (mint évtizedek óta) a várostervezés emberi dimenzióival foglalkozik. Az alapmű most már magyar nyelven is elérhető, fordítói: Bogdán Ágnes, Kertész Judit, Sulyok Viktória, a szakmai lektor Szemerey Samu volt.

